

๔๕๐๐๕๒๐๑ : สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์

คำสำคัญ : ศึกษาภาพปูนปั้นบนฝาผนังในพระวิหารวัดบางกะพ้อม

ชัยณรงค์ วิรุฬพัฒน์ : ภาพปูนปั้นบนฝาผนังในพระวิหารวัดบางกะพ้อม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.สุธา ถิ่นะวัต. ๓๑๘ หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพปูนปั้นบนฝาผนังและศิลปกรรมภายในวิหารวัดบางกะพ้อม ศึกษาเนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธศาสนา ความเชื่อ ประเพณีในกรณี ฝีมือช่างพื้นบ้าน และศึกษารูปแบบทางศิลปกรรมเพื่อกำหนดยุคสมัยภาพปูนปั้นโดยการเปรียบเทียบกับศิลปกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยเฉพาะช่วงปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

จากการศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลในการสร้างงานพุทธศิลป์ในวิหารวัดบางกะพ้อมนั้น มีรูปแบบ คล้ายคลึงกันกับงานจิตรกรรมของช่างหลวง เช่น งานศิลปกรรมในเขตพุทธาวาส วัดสุทัศนเทพวราราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม และวัดราชโอรสารามราชวรวิหาร และวัดอื่นๆ ในช่วงสมัยเดียวกัน

จากผลการศึกษาพอจะสรุปได้ว่า เนื้อหาที่นำมาใช้ในภาพปูนปั้นนี้ เป็นเรื่องราวในพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ อันมีต้นเค้ามาจากพระไตรปิฎก ได้แก่ เรื่องพุทธประวัติ จากพระสูตรคัมภีร์ หรือจากพระปฐมโพธิกถา ส่วนเรื่องอื่นๆ ได้แก่ ตำนานพระพุทธรูป และเนื้อหาเกี่ยวกับจริยวัตรของสงฆ์ ได้แก่ อสุภกรรมฐาน ชุติวงศ์วัตร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีวิถีชีวิตประจำวันของคนในพื้นที่ปรากฏในภาพปูนปั้นด้วย

ภาพปูนปั้นนอกจากจะมุ่งไปทางเนื้อหาโดยตรงและสุนทรียศาสตร์ในศิลปกรรมแล้ว แต่ทว่ายังแสดงสัญลักษณ์ที่สร้างความหมายให้กับพุทธสถานและบริบทโดยรวมของสังคม ดังเช่น วิถีชีวิตประจำวัน ความเชื่อ และประเพณีของคนไทยในท้องถิ่น

ภาควิชาทฤษฎีศิลป์   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา ๒๕๕๔
ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .....

49005201 : MAJOR : ART THEORY

KEY WORD : STUCCO DECORATED ON INTERNAL WALL OF VIHARA OF WAT
BANGKAPOM

CHAINARONG WIRUNPHAT : STUCCO DECORATED ON INTERNAL WALL OF
VIHARA OF WAT BANGKAPOM AT AMPHAWA DISTRICT IN SAMUT SONGKHRAM
PROVINCE. THESIS ADVISOR : SUTHA LEENAWAT, Ph.D. 318 pp.

The object of this thesis research is to discuss the relationship of Buddhism belief and folk art skill that lead to the inspiration and creation of the stucco sculptures and paintings in Wat Bangkapom.

To understand fully the influences at the time these sculptures were made this research discusses art movements during the beginning of Rattanakosin era, especially the last period of King Rama 3 until the beginning period of King Rama 4.

Certain elements in the art found in Wat Bangkapom can be easily compared to the artistic style of the royal painter at that time. Art created by the royal painter in WatSutatthepwararam, Wat Prachetuphonwimonmagkalam, and Wat Ratchaorodsaram-rachawiharnand are very similar to the art created in Wat Bangkapom.

All of the temple art created at this time were also influenced by Buddhist history scriptures, monk activities, and ordinary people lifestyles. The aesthetics of the art present symbolic meaning into social life, Thai belief, and Thai culture.

Department of Art Theory Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature .....

Thesis Advisor's signature .....